

Kediotugiler

Türkiye'nin zengin bitki türleri arasında bitkisel kaynaklı tedavi yöntemlerinde kullanılan çok sayıda bitki de bulunur. Yaygın olarak bilinen ve kullanılanlardan biri kediotlarıdır. Kediotu özütleri yatıştırıcı (sedatif), sindirim spazmlarını çözücü, uykuya yardımcı olarak bitkisel tedavilerde kullanılıyor. Bunun yanı sıra son zamanlarda yapılan araştırmalarda kediotu özütlerinin antidepresan etki gösterdiği de ortaya konulmuş.

Kediotları hanımeliğiller (Caprifoliaceae) ailesinin Valeriana cinsinin üyeleridir. Ülkemizde bulunan 14 türünden üçü endemiktir: *Valeriana bolkarica* (Bolkar kediotu), *Valeriana oligantha* (has kediotu), *Valeriana spelunca* (in kediotu). Yani sadece ülkemizde yaşar. Bitkisel tedavilerde kullanılan tür ise *Valeriana officinalis*'tir.

Bu türün köklerinden, köksaplarından elde edilen özüt kullanılır. Dünyada özellikle kuzey yarıkürede geniş alanlarda yayılış gösterir. Bu türün aynı zamanda kültürü yapılır. Genellikle yarı gölge ve güneş alan yerlerde kolaylıkla yetiştirilir.

Keditou adı, bitkinin salgıladığı koku nedeniyle kedileri kendi çekmesinden gelir.

Kaynaklar

- Doğan, Y.H., Doğan, S., Demirgören, S., "Valeriana officinalis kök ekstraktının antidepresan etkisinin zorlu yüzmeye testi ile değerlendirilmesi", *Türk Aile Hekimliği Dergisi*, Cilt 13, Sayı 3, s. 148-152, 2009.
- Güner, A., *Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)*, ANG Vakfı / Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi, Kasım 2012.

Kambriyen Döneme Ait Fosil Mağara

Gilindire Mağarası

Jeolojik oluşumlar, milyonlarca yıl içinde gerçekleşen olaylar sonucu yer kabuğunda ortaya çıkan yer şekilleridir. Mağaralar yapı ve oluşumları nedeniyle yer bilimciler için olduğu kadar doğa meraklıları için de ilgi çekicidir. Türkiye mağara oluşumları açısından dünyanın en şanslı ülkelerinde biridir. Sayısı henüz belirlenmemiş olan mağaralarımız içinde Gilindire Mağarası oluşumu nedeniyle diğerlerinden farklı bir özellik taşır.

Gilindre Mağarası Mersin'in Aydıncık ilçesinin 9 km doğusundaki Gemi Durağı Mevkii'nde bulunuyor. Hem karadan hem de denizden ulaşılabilen mağara 1999 yılında çobanlar tarafından bulunmuş. Karadaki girişi deniz seviyesinden 46 metre yüksekte. Mağaranın toplam uzunluğu 555 metre, genişlik bazı yerlerde 100 metreye ulaşıyor, tavan yüksekliği ise 18 metre kadar. Mağaranın içinde çok sayıda oda ve salon var. Mağaranın sonunda ise genişliği 18-30 metre, uzunluğu 140 metre, tavan yüksekliği 35-40 metre, derinliği de 5-47 metre olan büyük bir yeraltı gölü var. Bu sayfada yer alan ana fotoğraf da bu gölün içinde çekilmiştir. Yeraltı gölünün kenarlarında çok sayıda sarkıt, dikit, sütun ve mağara iğnesi bulunur.

Gilindre Mağarası Kambriyen döneme (545-495 milyon yıl önce) ait dolomit ve kireçtaşı litolojisi içinde oluşmuştur. Türkiye'nin Toros kuşağı boyunca çok sayıda karstik mağara oluşumu vardır. Bu mağarayı diğerlerinden ayıran en önemli özellik son iklim değişikliğinin yaşandığı Kuvaterner'deki (yaklaşık 2 milyon yıl öncesinden-günümüze) seviye değişimlerinin en iyi görülebildiği, en büyük mağara olmasıdır. Ayrıca yine son iklim değişikliğine ilişkin Doğu Akdeniz'de bulunan tek kayıt noktasıdır. Tüm bu özellikleri nedeniyle bu mağara yer bilimciler tarafından eşsiz olarak kabul edilir ve bir laboratuvar niteliğindedir. Mağara turizm açısından da değerlendirilebilir olması nedeniyle 06.08.2013 tarihinde Millî Parklar Kanunu kapsamında "Gilindre Mağarası Tabiat Anıtı" adıyla tescil edilmiştir.

Fotoğraf: Tahsin Ceylan

Kaynak

- Özşahin, E., Kaymaz, Ç. K., Gilindre (Aynalgöl) Mağarası'nın Turizm Potansiyeli (Aydıncık, Mersin), *Doğu Coğrafya Dergisi*, Cilt 19, Sayı 3, s. 145-166, 2014.